

Na današnji dan 1952 ...
... se je začel Veliki londonski smog. Slaba vidljivost je mesto povsem ohromila za 4 dni, hudo onesnaženje pa je zahtevalo več kot 10 tisoč življenj.

Novice

J. G. Triglav na dražbo

Minister za uničevanje okolja in prostora Andrej Vizjak se je odločil, da bo za direktorja Triglavskega narodnega parka predlagal trgovca z naftnimi derivati Tita Potočnika. Očitno mu predsedovanje nadzornemu svetu družbe Plinhold, kamor ga je SDS imenovala letos, pusti dovolj časa za opravljanje še ene funkcije. Družba Plinhold upravlja s slovenskim prenosnim omrežjem plina.

Potočnikov kandidati program je kopija že obstoječih programov s pripisom, da namerava "nepotrebne" objekte prodati. Blesteč kandidati n zgoj zaradi popolne neizkušenosti z biologijo, temveč tudi zaradi svojih bogatih poslovnih izkušenj. Več njegovih podjetij je moralo zaradi dolgov v prodajo, njihovi posli pa so prešli na njegova nova podjetja.

izkušnja z vodstvom je vodenje oddelka za izterjave v Hypo Bank. Ta oddelček je bil znan po tem, da so namerno prodajali avtomobile po prenikni ceni in s tem prislili terjance v doplačila. Eden njegovih bolj znanih sodelavcev tam je bil Zoran Stevanović, ki danes vodi stranko Resni.ca. Po številnih pritožbah strank sta oba morala podati odgovore.

Zanimanje vlade za Triglavski narodni park verjetno sledi iz parcele, ki jo je Janša poceni kupil leta 1991. Čeprav je ta nezavidljiva jo je uspel prodati leta 2005 podjetju Imos z več kot sto tisoč evri profita. Pred protikorupcijsko komisijo se je zagovarjal, da je parcela takšne vrednosti, zaradi potenciala za gradnjo apartmajev (ne pozabimo – parcela ni zazidljiva). Se bo novi direktor bolj posvečal namembnosti parcel kot vodenju parka? Ali bo, kot že večkrat med svojo poslovno potjo, park pošteno zadolžil in poceni prodal?

J. G. Praznični duh

Premoženje 100 najbogatejših Slovencev v letu poskočilo s 5,8 milijard na 7 milijard evrov. Intuitivno denar za božičnice torej obstaja. Kljub temu smo že priča pozivom delodajalske organizacije, naj podjetja ne upošteva mnenja upravnega sodišča in zagovornika načel enakosti, ki podjetjem nalaga enako izplačilo poslovne uspešnosti oz. božičnice.

Podatki Finančne uprave Republike Slovenije prikazujejo, da je lani božičnico izplačalo 10.779 podjetij, torej manj kot leto prej.

Primerjava poslovnih uspehov z vsoto izplačanih božičnic, prikazuje, da izboljšani poslovni uspeh podjetij ne vpliva na opogitve božičnice, medtem ko njegovemu zmanjšanju sledi odvzema božičnic kljub vseeno dobrim poslovnim uspehom.

Do podelitve božičnic so opravičeni tudi prekarni delavci, ki pogodbeno opravljajo delo v podjetju, ki bo izplačevalo božičnico tudi drugim. Kljub temu je podjetji, ki bi podeljevale denarno nagrado dijakom in študentom, malo. Brez božičnice pa bodo ostali tudi številni platformi delavci.

J. G. LIDL

Sindikata LIDL je v sodelovanju s Centrom za družbeno raziskovanje opravil raziskavo o delo in delovnih pogojih v poslovalnicah in skladišču verige Lidl. Proučevali so tudi zanimanje delavcev za spremembe v let. Na anketi je odgovorilo 346 zaposlenih v Lidlu.

Ugotovili so, da se več kot 90% delavcev v trgovini in skladišču sooča z visokim tempom dela, ki se konstantno povečuje. To je posledica namernega prenežarjenja števila zaposlenih. Podjetje išče profite v izžemanju delavcev raje kot v zdravih delovnih pogojih.

Preneziko število zaposlenih podjetje dopolnjuje z nemogočimi delovnimi cilji. To vodstvu omogoča, da lahko kadarkoli kateremkoli delavcu izda opomin, ker le teh ne dosega.

Opomini so priročno orodje za utišanje upornih delavcev, ki opozarjajo, da so za boljše delovne pogoje potrebne spremembe. A tokrat se ti ne pustijo utiati. Pripravili so 15 zahtev, ki jih bodo v kratkem predstavili.

Zig Blažko Prvi koraki dekolonizacije Barbados, 29. november 2021

Pred skoraj 400 leti so na obale karibskega otoka, ki je zdaj poimenovan Barbados, priplule prve britanske ladje. 29. novembra je Barbados naredil svoje prve korake k samostojnosti.

S spremembo ustave so ustanovili republiko in tako za vojdo države ne priznavajo več angleške kraljice Elizabete II, temveč so na demokratskih volitvah izvolili prvo predsednico v svoji zgodovini, Sandro Mason. Svečano prireditve so zaznamovali govori o koncu kolonializma na otoku.

Kljub temu pa bo Barbados ostal v Commonwealthu, ki ima trenutno 54 članic iz vseh kontinentov, sestavljajo pa ga predvsem bivše kolonije Britanskega imperija. Z "odstavitvijo" kraljice kot de jure državne voditeljice, le ta poveljuje tako "zgoj" še petnajstim državam, med katerimi so Avstralija, Kanada, Jamajka, Nova Zelandija in Papua Nova Gvineja.

Slovesnosti se je kot krajčinj

namestnik v Commonwealthu udeležil tudi princ Charles, ki je le stežka skrnil otočen izraz na obrazu.

Poteza ljudi na Barbadosu pa bo verjetno navdahnili tudi druge bivše kolonije k premisleku o svoji zgodovini.

Zadnja država, ki se je odpovedala Elizabeti II, je bila Mavricius, leta 1992. Po vsej verjetnosti se bo na pot proti dekolonizaciji podala Jamajka, kjer obe največji stranki podpirata prestrukturiranje v republiko.

Protestna pesem

Matej Bor: SEME

Vso noč nam ogenj pel je pod zemljo,
ki vanjo ste se danes sami zakopali,
vi, seme naroda, da jutri poženo,
iz vas dehtecha žita.
Ko nas skož svojta sita
sejal bo čas,
bodite zrno za svoje setvel
Zmrli je glas,
zamrlje kletve
so globoko na dnu srca.
A tu,
nekje na dnu,
počivajo ko eksploziv
v nabityh puškah, ki leže kraj vas.

Iz tovariških vrst

Rička pesa

Pokončajmo kapitalizem, preden virus pokonča nas

Z južnega dela Afrike se vztrajno širi nova različica korona virusa, zloglasna različica omikron. Zaradi nizke precepčnosti, ki je posledica nezadostne dobave cepiv, je imel virus v mladi populaciji ogromno priložnosti za mutacije, ki jih je očitno pridno izkoristil. In čeprav še ni jasno ali je nova različica bolj nevarna ali nalezljiva, pa je taka mutacija le vprašanje časa dokler cepiva ostajajo blago, s katerim farmacevtska industrija kuje dobičke. Kruta Ironija je, da je bila prav Južnoafriška republika skupaj z Indijo država, ki je Svetovni trgovinski organizaciji že oktobra lani predlagala umik patentov s cepiv ter ostalih zdravil in opreme za spopadanje z epidemijo. Predlog so podprle številne države globalnega Juga.

Zdelo se je, da to podpira tudi EU. Že od aprila predstavniki EU ob vsaki priliki drdajo, da "niče ni vsi varen, dokler nismo vsi zaščiteni". Z različno omikron se je ta slogan izkazal za preokob. Državam EU-ja namreč prav nič ne bo pomagala niti peta booster doza, dokler bo na drugem koncu sveta virus svobodno mutiral. A EU je skupaj z Veliko Britanijo, Norveško in Švico stopila v bran svojim farmacevtskim multinacionalkam. Je glavna nasprotnica pobude globalnega Juga za začasno opustitev določb o intelektualni lastnini pri sredstvih za boj proti Covidu.

Nemška vlada se je še posebej izkazala z izmišljanjem argumentov. Pravijo namreč, da niso problem patenti, ampak nezadostna preferenčnost proizvodnih obratov na globalnem Jugu, ki cepiva tako ali tako ne bi mogli proizvesti. To ni res,

če bi bilo, pa sploh ni razloga zakaj ne bi patentov javno objavili, saj si z njimi nihče ne bi mogel prav nič pomagati. Še en argument, ki jim ga je v usta položila farmacevtska industrija, je, da zaščita intelektualne lastnine omogoča in spodbuja inovacije. Ne pozabimo, da "inovacija" v tem primeru ni nova brezvezna verzija pametnega telefona, ampak zdravilo, ki bi lahko rešilo milijone življenj. Farmacevtske firme prostodušno priznavajo (vlade pa te argumente ponavljajo), da zdravila ne bodo razvijale in proizvajale, če z njim ne morejo zaslužiti. Reševanje milijonov življenj preprosto ni dovolj velika motivacija. Nad tem se sicer ne gre preveč zgražati. Ne gre za nič posebej memorabilno, kar bi lahko pripisali še posebej pokvarjeni "big pharma" (čeprav je tudi to res). Taka je pač železna logika kapitalizma.

Kot alternativo objavi patentov je EU objavila sodelovanje v programu Covax. Prek njega bi evropske in druge "razvikne" države svoja odvečna

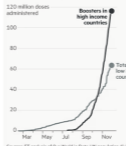
cepiva (rečimo AstraZeneco, ki je nihče več noče) izvažala na globalni Jug. Cena bi bila ugodna, ne pa seveda zastojni. Najpomembnejše, intelektualna lastnina bi bila zavarovana. A kot se pogosto zgodi pri tovrstnih

projektit se obljube o enormnih količinah cepiva, ki so pristale na naslovnicah, niso uresničile. EU ima trenutno s proizvajalci cepiv sklenjene pogodbe, ki bi zadoševale za deset odmerkov na prebivalca EU. Vsi ke je zavezala, da bo prek Covaxa v svet do konca leta poslala 300 milijonov odmerkov. Do zdaj, en mesec pred rokom, je bila dostavljena manj kot tretjina obljubljenega. Globalni cilj: dve milijardi odmerkov v letu 2021 bo izpolnjen približno tretjinsko.

Pri trenutnem širjenju nove različice se je še enkrat več tudi pokazalo, da pri spopadanju z epidemijo ne gre le za to ali smo "prisluhlni znanosti". Znanstveniki so nas več desetletij opozarjali na možnost prenosa smrtonosnega virusa z divje živali na človeka. Če se bo nadaljevalo nebrzdano izražanje narave. S covidom (pa tudi že večkrat pred tem), se je to zgodilo. Vse od izbruha epidemije so nato opozarjali na pomen globalne precepčnosti, ki naj prepreči nevarne mutacije. Vse to smo vedeli,

prisluhlni smo znanosti. A globalne ekonomije ne poganjajo "boljši argumenti", ampak profit. In dokler bo kraljevala privatna lastnina, ki se ji bolj sptača bogatemu severu prodati še šteti booster kot pa prvi odmerki podariti Jugu, bo virus mutiral. Zato pokončajmo kapitalizem preden virus pokonča nas.

Rich countries have given out far more boosters in four months than poor countries have given total doses all year...

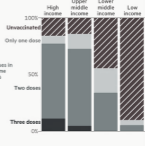
Oh, ti policajci!

Kdaj si policist pod krinko končno obleče uniformo?
Ko gre na dopust.

...exacerbating stark inequalities in vaccine coverage

Share of population aged 12+ by vaccination status and country's income level

Žiga Blahič

Po topeh

Le streljaj iz Vojskega na Primorskem, se sredi goščega gozda izvaja neizmerno bogastvo.

Tam je namreč od 17. septembra 1944 do 1. maja 1945 delovala Partizanska tiskarna Slovenija. Tiskarniški kompleks je sestavljalo 6 barak: električna centrala, sanitarije, stavna s spalnico na podstrešju, strojnica, knjigovodnica in kuhinja z jedilnico.

Imeli so dva za tisti čas izredno tehnološko napredna tiskarska stroja. Oba delujeta še danes.

Z njima so tiskali Partizanski tiskarni dnevnik, ki je bil edini dnevni tiskani časopis katerega koli odporniškega članja v Evropi.

S tiskanjem so začeli takoj, prvi dan obratovanja so natisnili in raznesli 4000 izvodov dnevnika, v manj kot letu delovanja pa so vsega skupaj natisnili 313 različnih tiskovin, na 1.247 straneh v 1.394.311 izvodih.

Škandal tedna

Prišla je zima in z njo mraz. Izet Džinič iz Zavidovića je zato k sebi vzel tri pravne tiskane in jim s tem rešil pred gotovo smrtjo.

Inšpekcija ga je zato "nagradila" s kaznijo v višini 200KM (100 evrov), ker naj bi nudil turistično namestitev brez prijave.

Žogobrc

J.G. Bo še nogomet v Izoli?

V petek bi nogometaši MNK Izola morali prirediti s pripravami na spomladanski del tretje nogometne lige, a so se temu uprli. Predsednik kluba, Damir Skornina, jim namreč noče izplačati plač za odigrani jesenski del sezone.

Zaradi slabega plačila mora vedna igralcev poleg nogometa opravljati še eno službo. Damir jim zdaj hoče odšteti še to, čeprav je sam kot sodnik na sezono zaslužil tudi po več kot 240.000 evrov.

Ker so igralci zahtevali, da upošteva njihove pogodbe in jim že opravljen delo plača, je Damir vsem 28 igralcem pogodbo prekinil. Prav tako je prekinil pogodbe mladincem, ki so svoje članske tovarise solidarno podprli.

Sindikot profesionalnih igralcev nogometa Slovenija je v preteklosti že večkrat opozoril na pozna plačila v vseh nogometnih ligah.